

Visionair of volgzaam?

De poging van Winy Maas om zich in het interview in Delta 35 te poseren als provocatief en visionair, is niet helemaal geslaagd.

× JACQUES SCHIEVINK

Ik doel niet op de vermoeide pose voor de fotograaf, maar op de visies en projecten. Ik zie naast de zinnigheid van extreme scenario's toch vooral volgzaamheid ten aanzien van megalomane plannen uit het natuurverwoestende repertoire. Mijn irritaties waren wat Maas betreft al eerder opgewekt. Zijn bijdrage aan de wereldtentoonstelling was een in beton gestolde denkfout die een daverend gebrek aan inzicht in het aardse systeem blootlegde. Maar het paste wel mooi in de sinds begin jaren negentig op het getouw gezette visionaire bedoelingen van bankiers en vastgoedboeren om Nederland onder de met schulden (3,5 miljoen huishoudens in de

gevaarzone door de huizenbubbel) overladen bouwsels te bedelven. Dat is de bouw golf die dit land overwoekert en die de bouwlobby dwars door de kredietcrisis heen vrolijk wil voortzetten. Met de aanstaande Crisis- en Herstelwet wordt zelfs het gezond verstand buiten de wet gesteld.

Het is niet moeilijk om in het interview het gebrek aan affiniteit met de menselijke en natuurlijke omgeving terug te vinden. Zo biedt hen het feit dat het IJmeer niet zo waardevol zou zijn ('Het water is niet te drinken!') voldoende argument om geen acht te slaan op de schade aan landschap en natuur. Wat een heerlijke misser. Beste Winy, in West-Europa kun je oppervlaktewater sowieso nergens drinken, of het moest zijn boven de 1200 tot 1500 meter. E-coli, weet je wel? Ecologische kwaliteit van oppervlaktewater wordt vastgesteld aan de hand van drie groepen organismen: water- en oeverplanten, kiezelwieren en macrofauna. Die beoordeling heeft met drinkwater of zelfs met zwemwater niets te maken.

Over Almere en de brug over het

IJmeer moeten we het natuurlijk ook nog even hebben. Aan die zestigduizend woningen extra bij Almere, ook nog buitendijks brutaal genoeg, is natuurlijk helemaal geen behoefte meer - nou ja, Jorritsma en Duivesteijn zijn geboren met een baksteen in de maag, die weten van geen ophouden. Rudy Stroink mocht

---

Beste Winy, in West-Europa kun je oppervlaktewater sowieso nergens drinken

---

in de krant (15 november) vertellen, dat de verwarde bestuurders bouwplannen hebben waar je dertig miljoen Nederlanders voor nodig hebt. Maar ook anderszins is die brug onzinnig. Voor het cultureel en economisch functioneren van Amsterdam is het dubbelstad-idee levensgevaarlijk. Door inefficiëntie natuurlijk, maar ook door de milieugevolgen. Dit weekend werd

bekend dat de Almeerders nationaal kampioen zijn wat de CO₂-uitstoot aangaat. Alleen al het concept van de dubbelstad zou ervoor zorgen dat Nederland zijn doelstellingen niet haalt. Almere staat op nog een andere manier op nummer één: bodemdaling, zo'n anderhalve centimeter per jaar. Vijf miljard voor een brug naar de prut - daar moet een visionaire, dromende en provocerende architect niet aan willen werken.

En dat we er niet aan ontkomen dat de voedselproductie compacter wordt? Lijkt me onzin. De landbouwgrond wordt onder de druk van verstedelijking te duur, dat is inderdaad de huidige trend, maar als de bevolking gaat afnemen, diezelfde bevolking bereid wordt dat goed voedsel een veel hogere prijs heeft dan de smakeloze Nederlandse bulkproductie, de energie veel duurder wordt en de milieu- en welzijnseisen voor de intensieve voedselproductie eindelijk eens worden gehandhaafd, dan gaan de hazen heel anders lopen.

Ach ja, architecten en notarissen liften van oudsher volop mee met het

ritselende trio van bankiers, ontwikkelaars en lokale bestuurders. Maas is zich hiervan overigens wel bewust.

'En opnieuw bewees de architect de schurk een uitstekende dienst', schreef Gerrit Komrij onlangs. Zo is het.

Jacques Schievink, initiatiefgroep Natuurbeheer en oud-bestuurder van Hoogheemraadschap Delfland (1995-1999)